

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitsor egyszeri hirdetése 30 fill. Többesrész hirdetést jutányosabb. Nyiltér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Sebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Iparfejlesztés Sárosban.

Alig van Magyarországon vármegye, melynek fejlettebb ipara nem volna, mint Sáros-megyének. Pedig természeti kincsekben nem is áll utolsó helyen. Körülötte csupa fejlődő, virágzó vármegye; Abaúj, Szepes, Liptó, még Zemplén is említhető, a hol a vas-, szövő- és faipar jelentékeny lendületnek indult. Sáros még ma is úgy áll ipar dolgában, mint 100 évvel ezelőtt. Sőt némely iparága már-már haldokló-félben, úgy, hogy határozott visszaesés tapasztalható. Valamikor az üvegipar, az opáltermelés, a papírgyártás fejlett iparágak voltak, ma már ezek is pusztulófélben.

E helyütt nem czélunk e visszamaradásnak sem gazdasági, sem pszichikai okainak fejtegetésébe bocsátkozni; vajjon a természeti viszonyok mostohasága, vagy a nagyúri könnyelműség és nembánomság vonták-e maguk után e visszaesést; inkább a multa fátyolt borítván, a jelen roncsait vizsgáljuk, a melyre jövő nagyságunk várait felépíthetjük.

Lássuk, hol vannak azok a rejtett értékek, melyek eddig parlagon heverték, és a melyek az ipar bűvös körébe vonatván, új életre kelnek, megsokszorozódnak és viruló jólétet teremtenek.

Az ipar fejlődésének két főtenyezője: a munkaerő és a nyersanyag azok, melyek az ipar természetes létesülésnek előfeltételei. A munkaerő viszont két tényezőből áll: a gépek hajtóerejéből és a gépek kezeléséhez szükséges munkásból. A hajtóerő a gazdaságos termelés

szempontjából olcsó legyen. Az emberi erőnél nem annyira az olcsóság, mint inkább a szak-képzettség a legfontosabb kérdés. A nyersanyag viszont a legolcsóbb, ha a helyszínen rendelkezésre áll. Nem mindenütt áll e három tényező egyformán könnyen, olcsón és jól rendelkezésre, bár ezek az ipar természetes fejlődésének létfeltételei, és az olcsó termelésnek elengedhetetlen követelményei, mégis azt tapasztaljuk, hogy még ott is fejlődhetik ki ipar, hol mind e három tényező még nincs, és a hol mindhárom nagyobb távolságokból, nagy költség árán beszerezni kell. Ez természetesen az illető iparágától függ. Így pl. vaskohászat csak ott fejlődhetik, a hol vasérczek vannak; de már vasfeldolgozó ipar bárhol egyebütt is létezhetik. Mezőgazdasági ipar, pl. szesz-, keményítő- vagy cukorgyártás, csak az illető mezőgazdasági termék helyein jöhet létre, de már e termékeket feldolgozó ipar, pl. szeszfinomítás, ecetgyártás, szörp- vagy cukorfinomítás már a féltermék termelési helyétől távolabbi vidéken is virágzó lendületnek indulhat.

Ugyancsak a munkás kérdés sem lehet döntő sok iparág létesülésénél; valamint a rendelkezésre álló munkásanyag szakképzettsége is a legtöbb iparágánál csak másodrendű kérdés. Így a mezőgazdasági iparban alig szükséges egy-két szakképzett vezető, a többi mind teljesen avatatlan segédeszköz lehet. Viszont vannak iparágak, a hol a szakképzettség elengedhetetlen szükségesség. De itt is a rendelkezésre álló munkaerő avatatlansága nem szolgálhat akadályul az illető ipar

kifejlődésének. Példát szolgáltatnak erre a külföldi nagy szövőipari vállalatok, melyek Magyarországon fiókgyárakat létesítenek, saját munkásanyaguktól csak az előmunkásokat hozzák magukkal, és ezek rövid idő alatt az itteni segédmunkásokat a gépek kezelésébe beavatják. A francia Thibergien-gyár Trencsénben pl. finom gyapjúszöveteket gyárt Franciaországban készült gyapjúfonalból. Ott a tót asszonyok és leányok 1—2 hónap alatt megtanulták a mechanikai szövőszék kezelését; Pozsonyban cseh vállalkozó pamutszövő- és szövőgyárat létesített, a hola bennszülött, 14 éves fiúk hat hét alatt megtanulják pl. a 200 orsóból álló selfaktor (pamutszövő-gép) kezelését. Egy kézi működésű kötszövő-gépen bármely tudatlan parasztasszony két hét alatt megtanul harisnyát kötni.

Kétségtelen, hogy vannak iparágak, a hol többévi gyakorlat, sőt ifjúkortól kezdődő tanulás szükségeltetik, míg azt kellő szakavatottsággal elsajátítja, pl. a vas-, fém- vagy fasztergályozás, az asztalosság, vagy általában a nyersanyagok oly mechanikai, vagy egyéb műszaki megmunkálása, a melynél az eredmény a munkás intelligenciájától, felfogásától függ inkább, mint a gép működésének pontosságától, a hol kézi-erő alkalmazása és egyéni csin érvényesítése a munka helyes kivitelének főfeltételei. A hol azonban tömeggyártmányról van szó, a hol a gép a munka minden fázisát majdnem teljesen önműködőleg elvégzi, és a munkás nem egyéb, mint a gép felvigyázója, és mellékesen, legfőleg a gépet nyersanyag-

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

A pogány és a keresztény Róma.

írta: dr. Janicssek József. (Folyt.)

S meg kell vallanunk, hogy az antik római legalább itt a képzőművészet pártolásával iparkodott valamelyest jóvátenni azt, a mit a gyakorlati életben megvalósítani nem tudott, sőt könnyelműen elrontott. S még ma is több — idestova kétezeréves — templom maradványa hirdeti győzelmét az idő romboló hatalma felett. S nem egy keresztény templom nyerte a kész építészeti alkatrészeket, sőt átvett egyes konstruktív stílusbeli sajátosságokat is egyes régi épületekből. A Colosseum (Amphitheatrum Flavium) Titus alatt Kr. u. 80. évben épült 40—50,000 néző befogadására, állatviadalk tartására, úgy, hogy az épület felavatása alkalmából rendezett száznapi harcjátékban valami ötezer vadállatot öltek meg. Bár épületanyagának nagy részét több renaissance-palota építéséhez felhasználták, az óriási épület fennállásával ma is hirdeti, roppant szilárdságánál fogva, a rómaiaknak a nyolczadik szá-

zadtól eredő azt a hitét, hogy: «A míg a Colosseum áll, addig Róma is állani fog; ha a Colosseum összeomlik, Róma is rombadől s vele az egész világnak vége!...»

Mégis minők a régi Róma nagyszerű épületeinek maradványai? Vajjon romjaik csak az évezredek romboló hatalmát mutatják? Vagy pedig az új korszak, a kereszténység küzdelmeire, hódításaira és diadalaira emlékeztetnek? Oly kérdések ezek, a melyek önkénytelenül a szemlélő lelke elé tolnak. Kétségtelen, hogy ha az idő emberi beavatkozás nélkül, pusztán természetes jogával végrendelkezett volna ezen antik római alkotásokkal, akkor azok bizonyára még ma is több látnivalót nyújtanának s megkönnyítenék az utazó munkáját, hogy azokat képzeletében úgy kiegészítse, mint a hogy a fórumon a századok a diadalíveket helyreállították, a melyek megviselve bár, de mégis kijavítva, az idők viszontagságait több-kevesebb sebesüléssel kiállották.

Jupiter Capitolinusnak a két keskenyebb oldalán három-három, oldalain pedig egy-egy sor oszloppal körülvevett templomát a Mons Capitolinuson, az Augustus építette Apollót a Palatinuson jelentékenyebb ma-

radványaiában még most is szemlélhetnők. Pedig amaz egészen eltűnt s helyét ma a Caffarelli-palota foglalja el. Ez utóbbinak nyomait jóformán csak márványtörmelékei mutatják. A forum Romanumnak egymással fényben, ragyogásban vetélkedő épületei, egy J. Caesar temploma, a nagy gonddal épült bazilikák tekintélyes épülettömeget tennének most is, talán olyan arányban, mint a Colosseum. Nerónak óriási aranyháza, circusa csak az idő vasfogától megviselten, mai napig sem tűnt volna el teljesen a föld színéről. A kocsi-versenyekkel több, mint százezer nézőt gyönyörködtető Circus Maximus a Palatinus és Aventinus közti völgyben nagyobb tömegű romokkal foglalkoztatta volna képzeletünket a rómaiak szenvedélyes kocsi-versenyeiről. A színházakból fennmaradhatott volna annyi részlet, hogy ezek alapján könnyebben elképzelhetők volna a nézők sűrű sorait és a hegyekről visszhangzott nagy tapsviharokban kitörő játékszenvedélyét. Tény, hogy az, a mi nagyobbára az idők martalékául fennmaradt, még ma is érthetően mutatja nekünk rendeltetését.

A várost körülvevő serviusi fal maradványaiában kétezer évnél jóval nagyobb kort ért el. A Cloaca

ENERGIN

Egy egész doboz ára 2.50 korona.
Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az
ENERGIN-VÁLLALATNÁL, PÉCSETT,
mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghathatósabb és legízletesebb hizlaló- és vértisztító-szer!

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

GYERMEKEKNÉL: Sietteti a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart, — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését, — javítja és rendezi az emésztést.

FELNŐTTEKNÉL: Utolérhetetlen vérképző, gyengélkedőknél erősítő- és mirigyoszlato szer, — mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

gal táplálja, meg a termék elszállításáról gondoskodik, ott a munkáskérdés és annak képzettsége teljesen mellékes kérdések. Ily esetben sokkal fontosabb az olcsó munkaerő, mely gyermek- és női munkások igénybevételével legészszerűbb megoldást nyer.

Ha már most Sárosmegyét az említett nézőpontokból vizsgáljuk, panaszra okot csakugyan nem találunk.

Víz-erőkben bővelkedik: a Tarca, Színye, Hernád, Tapoly és a Poprád, valamint az ezekbe folyó patakok bőséges vízmennyiséget igen kedvező eséssel szolgáltatnak, a mely még mind kiaknázatlanul maradt. Pedig mennyi ezer lóerő folyik le hiába évenként ezzel a vízmennyiséggel a hegyekből, a mely energia visszahozhatatlanul elpusztul és a semmiségbe vész! Hogy az évek minden időszakában nem egyenlő bőségű vízmennyiséget szállítanak a patakok, ezen a hiányon az iparilag legfejlettebb Svájc már évek óta gyönyörűen segített, a mennyiben völgyzáró gátakat épít, természetesen óriási költségek árán, a hol a vízbőség idején több millió köbméterre menő vízmennyiséget gyűjtene, a melyet aztán a szárazabb évszakokban takarékosan felhasználnak. Ha csak meggondoljuk, hogy 75 liter víznek 1 méternyi esése elméletileg (a turbinában e munkának legfeljebb 30%-a megy veszendőbe) már 1 lóerő munkát teljesít, úgy elképzelhetjük, hogy az ily módon összegyűjtött óriási vízmennyiség oly nagy munkaeredményt képvisel, melylyel a völgyzáró gátakba befektetett nagy tőke kamatostul busásan megtérül.

Ha itt nem is készülnének mindjárt oly nagyarányú vízipítkezések, mint Svájcban, de kisebb arányban és méretekben, a stájer-, tirol-, morva-, meg csehországi vízierőknek mintájára, itt is mód volna — kisebb hegyi patakok vízének nagyobb, természetesebb medencékben való gyűjtésére, a melynek fogatnatisztítása sem igényelne több költséget, mint a mennyit nagyobb ipartelep gőzgépezemének létesítése igénybe vesz.

Bár szén Sárosmege nem rendelkezik, de azért ez nem lehet akadály gőzüzemű ipartelepeknek létesítésénél, egyrészt mivel a szén, még nagyobb távolságból való szállítása mellett is még mindig elég gazdaságos tüzelőanyag, másrészt mivel az itteni erdősek jó

fa-tüzelőanyaggal oly nagy mértékben bővelkednek, hogy különösen a szén magasabb árfolyama idején mindenkor elég gazdaságosan helyettesítheti a szenet. Tekintettel a galicziai ásványolajforrások közeli voltára, elég olcsó szállítással nyers olajak is igen kedvező áron szerezhetők be, úgy, hogy ez a legújabb időben igen előnyösen alkalmazott fűtő-anyag akár kazánokhoz, akár pedig közvetlenül nyersolajmotorokhoz rendkívül kedvező hajtóerőként alkalmazható. Végül pedig az olcsó vízierőkkel hajtott villamos-telepek kedvező áron szállíthatnak még nagyobb távolságokra is elektromos energiát, mely ily módon motorikus célra a kis-ipar fellendítésében nagyobb szerepet játszhatik.

Ilyképpen látjuk, hajtóerőben, valamint annak gazdaságos beszerzésében itt hiány nincs

A munkáskérdést már több nézőpontból kell megvilágítanunk. Ezen a vidéken kétféle munkaerő van: bennszülött tót munkás és bevándorolt lengyel és ruthén munkások. Mind a kettő szerény igényű és aránylag elég szorgalmas és tanulékony munkásanyag; legfőbb bajuk a túlságos szeszélvezetéstől eredő elernyedés, kisebb munkabírás és fegyelmezetlenség, a min azonban idővel a helyes nevelés útján még segíteni lehet. Mint gyári munkás, jó és olcsó anyagként fog bizonyulni; tanulékonyágával pedig a fejlesztésre előnyös alkalmat szolgáltat.

A nagyipar két irányban fejlődhetik: vagy a kisiparból, a kisiparosok szövetkezése útján, így keletkezhetik pl. bútorgyár, cipőgyár stb., a mihez a szükséges munkaerő rögtön rendelkezésre áll bármely vidéken; vagy pedig új iparág létesül, a melyhez az előmunkások más hasonló üzemből szerezhetnek be, a többi segéd-erő pedig napszámosokból és más tanulatlan segédmunkásokból kerülne ki. Ha a meghonosítandó iparág tisztán valamely tömegcikknek gyártására szorítkozik, mely esetben tekintettel a versenyképességre, úgyis a legmodernebb gépek beszerzése válik szükségessé, ez esetben e gépek működése elég tökéletes, úgy, hogy a kezelő-munkás ügyessége teljesen alárendelt szerepet játszik; a kezelést pedig a leg-
rövidebb idő alatt bármely tanulatlan munkás is elsajátítja. Természetesen a műiparba vágó termék előállításánál mindenesetre csak képzett és tanult munkások alkalmazhatók. Erre

és a helyi viszonyokra való tekintettel tehát elsősorban valamely tömegcikknek a gyártása mutatkoznék észszerűbbnek. Vannak minden-
esetre oly műiparcikkek (pl. a sóvári parasztnők által házilag készített csipke), mely, mint háziipar, alkalmat szolgáltat annak nagyipari kifejlesztésére, a mennyiben a kellő képzett munkaerő máris rendelkezésre áll.

Hogy mely iparágak teremthetők legelőnyösebben, ennél a kérdésnél elsősorban az itt található nyers-anyagok jöhetnek tekintetbe. A legfontosabb és a legnagyobb mennyiségben található anyag: a fa szolgáltathatja a legbőségesebb alkalmat a faipar fellendítésére. Ez az ipar oly óriási terjedelmű, hogy arra ily rövid cikk keretében nem is lehet eléggé kiterjeszkedni. Nem beszélve a fűrésztelepekről, melyek nem is tekinthetők szorosabb értelemben vett ipartelepeknek, a fa feldolgozásának és értékesítésének kiaknázhatatlan sok módja van. Így házépítő- és bútorasztalosság, parkettgyártás tölgyfából, hajlított fatárgyak bükkfából, képeretek és faconirozott léczek fenyőfából, fafaragás, mint az már Bártfán is virágzó iparág, cellulose-gyártás (papiranyag) fenyőfából, faeczet gyártása stb.

A bányatermékekből megemlíthetjük a trachitot kockakövek előállítására; igen jó márgát, agyagot cement gyártására; kitünő mészkövet; a konyhasót vegyészeti ipartermékek előállítására (ipari célokra olcsóbb áron adja a kincstár a főtt sót).

A mezőgazdasági termékekből kiemeljük a lent és a kender, mely len- és kender-kikészítő-, esetleg fonó- és szövőgyárnak létesítésére kedvező alkalmat nyújt. A termelt burgonyát már a szeszgyárak foglalták le kellőképpen; de azért még mindig módot nyújt keményítő-, illetve szörpgyártásra való áttérésre, mely a burgonyának a szesz értékével szemben kedvezőbb kihasználását lehetségessé teszi. Még lesz alkalmunk különösen Eperjes város iparfejlesztés és ezzel kapcsolatban főképpen a kisipar és szövő-ipar emelésére kiterjeszkednünk.

Az eddigiekből is láthatjuk, hogy bármely iparág is kedvező alkalmat szolgáltat új értékek előállítására és munkaalkalmak megteremtésére. Csak tevékenység, kezdeményezés, vállalkozói kedv és főképpen bizalom a szükséges

maxima levezetősatornánál szolgál. Az Aqua Claudia vízvezetéknek romjai a városon kívül messziről szembe-
ötlenek. Könnyen beláthatjuk, hogy ha ezen régiségekkel leszámolni egyedül a természeti erőknek lett volna feladatuk, akkor a keresztény Rómának nemcsak topografiája, hanem egész területi beosztása is másképp lett volna. Ha emberi erő nem avatkozott volna be eme pusztulás és pusztítás munkájába, akkor nem emelkedtek volna a pogány épületek romjain és ezek helyein a legragyogóbb keresztény templomok s egyéb nevezetes világi épületek. Ezek leghangosabban tanúskodnak róla, hogy az emberiség megújítását magával hozó kereszténység támadása az erkölcselenségbe süllyedt antik világ ellen előnyomuló hadseregéhez hasonlóan nemcsak sikerült, hanem nagyszerűségében vetélkedő művészi alkotásaival azoknak mulandósága felett győzedelmeskedett is. Nem csoda! Új korszaknak fuvallatára történt mindez. Nagy-Konstantin — a mint azt Raffael freskójából láthatni egyik vatikáni stanzában (Sala di Constantinoban) — már nemcsak egy társadalom eszménye, hanem az emberiség fenkölt szelleme lesz, a kinek alakját a művész még a csata hevében is szelidnek festette meg. Harcaival a lélek küzdelme a test ellen.

Tűzpróbán keresztül ment meggyőződéséből kiolvashatni azt, a mi Tennyson Alfréd: „Király-idyllek”-jeiben Artur ajkáról elhangzik: „A régi rend megváltozott és újnak ad helyet.” S a Moderatio, Comitas, Fides és Religio (kövér) női alakjai (Raffaeltól egyik vatikáni stanzában) jóval többet és egyebet mondanak, mint azon éretnyek, a melyeket a kiválóbb régi római írók, az élet jelenségeitől elfordulva, pusztá óhajként hirdettek.

S a mi a hódításoknál történni szokott, hogy a hódítók a meghódítottakat leigázzák s a lakosság nagy részét rabszolgává teszik, az történt itt is: a keresztény mártíromság győzelmes vére árán a pogányépületek pusztulásnak lesznek alávetve s új keresztény templomoknak szolgáltatnak építészeti alkatrészeket. S itt kettős sors érte a pogány alkotásokat: a rombolás és a keresztény célra való felhasználás.

A rombolás hosszú évszázadokra terjedt, a melyek alatt a Rómát megtámadott különböző ellenségek (pl. a vandálok, a góthok) hadat üzentek több antiquitásnak is. A fórum épületeit is csakhamar pusztulás érte utol. S azon hely, a melyen különösen a köztársaság rohamos hanyatlásakor, lármás népgyűlések zajlottak le, a hol a legkiválóbb szónokok beszédei hangzottak el,

s a hol a szenvedélyes bíráskodások folytak le és a hol Julius Caesar tetemét elégették, Kr. után a hatodik századtól kezdve, mintegy ezer éven át kőbányául szolgált, a honnan a márványt különböző templomokra felhasználták, s az antik kövezetet helyenként tizenhárom méter mélységben takarta a kötőrmelék s a vásárra bejött szekerek foglalták helyet rajta.

Nagy-Konstantin 313. évben megengedte a szabad vallásgyakorlatot. 382. évben Victoria szobrát a senatus tanácssterméből eltávolították. Voltak rá esetek, hogy Krisztus követői úgy tettek az egyes épületekkel, mint az egyes pogányokkal, kiket megtérítettek s keresztény célra használtak fel. Így lett például a Pantheonból keresztény templom 609. évben S. Maria ad Martyres néven. Így építették hozzá a pogány templomokat a keresztény templomokhoz, a mint ezt pl. a S. S. Cosma e Damiano-temploma mutatja. A Péter-templom Nero circusának helyén épült. A moles Hadriani (az Angyalvár) remek falfestményekkel elbűvölő termeiben a pápák találtak menedéket. Ha az egyház e célból romboló munkát is végzett, eljárásából nem düh, hanem sokszor oly ártatlanság szól hozzánk, mint Raffael csataképein (a stanzákban) a küzdő harcosok szeméből,

„BITUMINA“

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolást, nem igénylő

TETŐFEDŐANYAG.

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitünő gyel ellátott tekerceket fogadjunk el.

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

tőke előtt ipar itt is viszonyok világon jólét és

K

A fogak

Minden től, vagyis nek az em E szerint a szor döntő egy olyan Kővetkezés gondozása hatom, hogy

Nézzük szerű ápolás

Előzőleg én a fenti k

Ápolás állapotában

tehát minden a romlástól,

Gondozás

ápolásán fel

fogazat olyke

fogak gyöke

tessenek, mi

a foghiányok

egész művelé

követelménye

Az ápolás

bőznek egym

teljesíti, — a

kezelést igény

fogak gondoz

el ne mulassz

Helyszűke

fogom tárgya

emelem, mert

hiányos, hane

dül erre van

Mi hát a

Mivel a fo

romlás ellen,

úgy lehet, ha

azt kell elsőb

a fogak rom

szabadon kiáll

ján, a roppan

ellátta is, még

fog ijesztő m

a kik a küzde

lességüket tel

alakulásakor i

nek győznie

nem csupán a

állásának áldo

a kik mindnya

való harcban

vetésükkel az

Megmutatta e

a katakombák

hanem hitben,

A keresztény

ságát teszi a fű

től, illetőleg az

valóvá a keres

alkotásokat sa

maga céljain

Traján-oszlop

Sz.-Pál szobra.

művek kiakná

nápolyi Aja S

hordják össze

fokozottabb m

tőke előteremtésére kellenek hozzá, hogy az ipar itt is meghonosodjék és oly áldáshozó viszonyokat teremtsen, mint a melyet az egész világon minden művelt államban létrehozott: jólétet és meglegedést.

Stark Zsigmond,
gépészmérnök.

Közegészségügy.

A fogak czélszerű ápolásáról és gondozásáról.

Írta: dr. Mosászký Titusz.

Mindenki tudja, hogy testünk állapota a táplálkozástól, vagyis emésztéstől függ, valamint hogy az eledelnek az emésztésre való előkészítését a fogak végzik. E szerint a fogak az emésztésre nagyon fontos, sokszor döntő befolyással vannak. Bizonyítja is ezt nem egy olyan eset, hol a műfogak életmentőleg hatottak. Következésképpen a fogaknak megfelelő ápolása és gondozása a legnagyobb figyelmet igényeli. Mondhatom, hogy ez kötelessége is mindenkinek.

Nézzük tehát, mi a követelménye a fogak czélszerű ápolásának és gondozásának?

Előzőleg azonban szükséges fejtegetnem, mit értek én a fenti két fogalom alatt.

Ápolás alatt azt értem, hogy a fogazat meglevő állapotában lehetőség szerint megóvassék a romlástól, tehát minden káros behatástól. Vagyis: az egészséges a romlástól, a romlott a továbbromlástól.

Gondozás alatt meg azt, hogy a hibás fogazat, ápolásán felül rendbe is hozassék. Vagyis: a hibás fogazat olyképen kezelendő, hogy a sértett fogak, a fogak gyökerei, valamint a foghiányok úgy rendeztessenek, miszerint a fogak és gyökerek kigyógyítva, a foghiányok kipótolva legyenek olyképen, hogy az egész művelet nemcsak a szépségnek, hanem a rágás követelményeinek is megfeleljen.

Az ápolás és gondozás másképen azáltal is különböznek egymástól, hogy a fogápolást mindenki maga teljesíti, — a foggondozást meg más, mert ez oly kezelést igényel, mely már a fogorvost illeti meg. A fogak gondozása ennél fogva csakis abból állhat, hogy el ne mulasztjuk a fogorvost kellő időben igénybe venni.

Helyszűke miatt jelenleg csak a fogak ápolását fogom tárgyalni. De ennek a fontosságát külön ki is emelem, mert e nélkül nemcsak a fogak gondozása hiányos, hanem az emberiségnek túlnyomó része egyedül erre van utalva, mert nem telik fogorvosra.

Mi hát a fogápolásnak a követelménye?

Mivel a fogápolás által védekezni akarunk a fogromlás ellen, és mivel megfelelően védekezni csakis úgy lehet, ha az ellenség ismeretes, ennél fogva itt is azt kell elsőben kutatnunk, mi okozza tulajdonképpen a fogak romlását. Mert habár a természet a fogat, szabadon kiálló részének felületén, úgynevezett koronáján, a roppant ellenálló képességgel bíró zománczszal ellátta is, mégis sajnos tapasztaljuk, hogy az emberi fog ijesztő módon romlik.

Be van bizonyítva, hogy a fogak zománczát csakis a sav bírja megtámadni, és hogy a sav által már megpuhult helyeken aztán a bacillusok is hozzájárulnak a továbbromláshoz. Tehát a savnak és bacillusnak behatásától kell óvni fogainkat. Még pedig első sorban a savtól.

Már most az a kérdés, hogy mily módon jön a sav a fogakra? — hogy ennek megfelelően a védekezés módját is megállapíthassuk.

A sav három módon hat a fogakra:

1. mint szabad sav, mely étellel és itallal jön a szájba;
2. mint cukorból, tehát édes étel és ital alkalmával, a szájban képződött sav. Ezért van rossz hatással az édesség a fogakra;
3. mint savanyú nyál, mely az úgynevezett foghúsnak izgatása s megbetegedése által képződik.

Az úgynevezett foghús tulajdonképpen nyákhártya, mely a fogakat körülveszi. Könnyebb megérthetősévéget azonban én is foghúsnak fogom nevezni.

Fenti savaknak 1. és 2. csoportja egészséges, rendes körülmények között nem igen támadhatja meg a fogakat, mert a síma fogakon és tiszta fogközökben nincsen maradása oly hosszú ideig, mely szükséges arra, hogy a sav a zománczra kártékonyan hathasson. A 3. csoport meg ki is van zárva egészséges, ép állapotban.

Mi tehát az oka annak, hogy azon savak mégis oly nagy pusztításokat végeznek az emberi fogazaton? Pusztán az az oka, hogy fogainkat nem ápoljuk, pedig ezt ételeink elkészítési módja bizony megkívánja.

Mi ugyanis olyképen puhára elkészített étellel táplálkozunk, hogy azok fogainkra rátapadnak, aztán fogaink között, fogaink odúiban és visszamaradt gyökerein bőséges maradványokat visszahagynak. Mi más különben meg nem történnék, mert az egyszerű ételek egyike-másika a fogakat még tisztítja, a minthogy rájuk feszülve, azokat dörzsöli. Példárá, ha piszkos, némileg rozsdás kést kemény, száraz földre erővel és gyorsan szurkálunk, úgy az végre egészen megtisztul, fényes lesz. Ha azonban a kést puha, iszapos földre szurkáljuk, úgy a föld a kése tapad, a piszkot csak eltakarja. Az említett ételmaradványokhoz csatlakoznak aztán a savak, s így egyesülve, utóbbiak tartósan hatnak támadólag a zománczra, úgy, hogy végre megsebzik. Az ételmaradványok azonban egyúttal a bacillusoknak is nemcsak megfelelő búvóhelyül szolgálnak, hanem tenyésztésükre is megfelelő anyagot szolgáltatnak. Ezután mostan már megváltozott, bomlásnak induló ételmaradványok a foghúst is izgatják, úgy, hogy ennek behatása folytán savanyú nyál képződik.

A fogromlást tehát a mi keretünkben azon étel- és italmaradványok idézik elő, melyek a fogak közében, a fogak odúiban s a visszamaradt foggyökerek alkalmas helyeiben visszamaradnak.

Észszerű védekezésünk tehát a fogromlás ellen csakis abból állhat, hogy az előbb megbeszélt étel- és italmaradványokat búvóhelyeikből alaposan eltávolítjuk, még mielőtt kárt okoztak volna.

És ez éppen magva is jelen fejtegetéseimnek, hogy

tulajdonképpen mily módon lehet a már ismert étel- és italmaradványokat legezelszerűbben eltávolítani.

A dolog egyszerű ugyan, de korántsem könnyű. Türelmet és kitartást igényel, ha alaposak akarunk lenni. Történi pedig következőképen.

A nagyobb ételmaradványokat az ismert fogpiszkálóval távolítjuk el rendesen oly módon, hogy a fogpiszkáló hegyét a fogak között, a foghús mentén óvatosan átvezetjük kívülről befelé, a nyelv felé és aztán az így a fogakkal harántulfekvő fogpiszkálót ily helyzetben a fogak hosszában kivezetjük. Ez addig ismétlődő, míg a fogak között valamit érzünk. Ha a fogak oly sűrűen vannak, hogy a fogpiszkáló a fogak közöttől azok hosszában át nem vezethető, akkor az a fogak között, azokkal harántul szintén addig átfordítandó, a míg ottan valamit érzünk. Egyúttal kipiszkaljuk a fogpiszkáló hegyével a fogak nagy odúiból és gyökerek mélységeiből — ha ilyenek vannak — azoknak bennükét. A fogpiszkáló ne legyen sem puha, sem pedig túlkemény anyagból, mert a puha kopik, s így maga is visszahagy maradványokat, a melyek könnyen rothadnak, — a túlkemény meg karcolja a fogzománczot, s támadásra alkalmas helyeket szolgáltat a savaknak. Legjobb fogpiszkáló a lúdtollból írott formára vágott fogpiszkáló, mivel vékony, s ha kopik is, nem igen rothad. Ezenkívül jó anyag fogpiszkálónak a teknősbéka teknője, az elefántcsont, kemény fa, s ezekhez hasonló. Legrosszabb fogpiszkáló-anyag a puha fa, az acél — mert túlsokan vesznek használatba — s egyéb fémek, mint már előbb megokoltam.

Ezen tisztítás után szükséges a fogakat vízzel erősen kiöblíteni, hogy annak árja a fogpiszkáló által csak meglazult maradványokat magával sodorja.

Érthető azonban, hogy ezzel sem minden maradék a fogközögekből eltávolítva, sem a fogak felülete tisztítva nem lettek, — de kell Szükséges tehát még annak megfelelő eszköz, — és ez a fogkefe. Fogkefe sörtejével, a foghúsnak kellő kimélete mellett megdörzsöljük a fogakat harántul és hosszában kívülről-belül, azaz arci és nyelvi oldalukon és megdörzsöljük a fogak rágófelületét is, mert itt is vannak búvóhelyek. Kiemelem, hogy a midőn a fogakat hosszirányban keféljük, ezzel egyúttal a fogak közeit is ki kell kefélni, még pedig úgy, hogy a fogkefének sörteje lehetőleg áthasson a tuló oldalra, mintegy fogpiszkáló gyanánt. Mivel máskülönb a fogak között levő maradék a fogkefével mindkét oldalról csakis a fogköznek közepe felé tolatnék. Nem kevésbé megkeféljük alaposan a meglevő fogak odúit és gyökereit külön-külön mindaddig, míg a kefe sörteje szagtalanul elő nem kerül.

Evvél kapcsolatosan mély odúk még horgolótűre csavart és szeszebe mártott darabka vattával kimosandók, mert ezek alját a sörte el nem éri. Magától értetődik, hogy ezen műveleteknél a kefe csakis tiszta vízzel használandó, nehogy más szag megakadályozza annak a megállapítását, mikor elég a dörzsölésből. Csak ezután, másodízben használható a kefe a mindenféle erre készített szerkekkel, a melyek leginkább szappan paszta és por alakjában vannak forgalomban.

a kik a küzelemben úgy tűnnek fel, mint a kik kötelességüket teljesítik. Mert az új egyház mindjárt megalkulásakor igazolta azt, hogy a szellem az, a melynek győznie kell az anyag felett. Bebizonyították ezt nem csupán a számos vértanú, Nero őrjöngő bosszúállásának áldozatai, Szt.-Péter és Szt.-Pál keresztthalálai, a kik mindnyájan tanúságot tettek róla, hogy a hitért való harcban a testtel nem törődnek és halálmegvetésükkel az üldözők kínzásain magukat túlteszik. Megmutatta ezt az üldözött keresztények menekülése a katakombákban, a melyekben lelkük nem tört meg, hanem hitben, szellemben és kitartásban megerősödött. A keresztény erényeknek par excellence jellemző sajátosságát teszi a függetlenség. Ezt a függetlenséget az anyagtól, illetőleg az anyag fölött való uralmat tette nyilvánvalóvá a kereszténység akkor, a mikor a régi (építészeti) alkotásokat sajátos szellemének feláldozása nélkül, a maga céljainak szolgálatára fordította. Így kerül a Traján-oszlop tetejére Szt.-Péter, a M. Aurelius-oszlopéra Szt.-Pál szobra. Nem is egészen új dolog az antik épületek kiaknázása a keresztény czélokra. A konstantinápolyi Aja Sophia-templomba számos tartományból hordják össze a legváltozatosabb oszlopokat. Róma ezt fokozottabb mértékben tette. Több terén és nagyobb

templomai előtt (pl. a Péter-, a Lateráni templom előtt stb.) egyiptomi obeliszkek emelik magasra csúcsaikat. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a jelentés és a cél új fogalmaival ruházta fel a pogány templomok fontosabb alkatrészeit: az oszlopokat, a gerendákat, a márványköveket s mindezeket az új hit eszményeivel felavatva, felhasználta egy csomó temploma építésénél. Rómának első hét zarándoktemploma a pogány építészeti anyag felhasználásával jött létre. Raffaél méltán írhatta X. Leóhoz intézett levelében: „... Mert valóban merészség nélkül állíthatom, hogy az egész új Róma, a mely most szemünk előtt feltárul, teljes nagyságában és szépségében, palotái-, templomai- és egyéb épületeinek díszében, úgy, a mint előttünk elterül, végességig ókori márványból égetett mészszenal épült...» Későbbi alkalmazkodó művészetében mintha csak párhuzamosan ismétlődnek az a rokon jelenség, a midőn a keresztény írók keresztény gondolatokat bön-gésznek a latin írókban: egy Vergiliusban, Horatiusban és Ciceróban. Ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy a kereszténység az antik művészetben is keresett és talált szellemi rokonságot.

Látván azt az előszeretettel, a melyet a keresztény Róma a pogány Róma emlékművei iránt tanú-

sított, szinte önkénytelenül gondolhatunk Krisztus szavaira, a melyek szerint nemcsak semmi rosszat sem kell rosszal megtorolnunk, sőt az ellenséget szeretnünk kell s ezt tetteiben is kell bebizonyítanunk. Ezen fontos keresztény elv vált tanítás olyan hangulatosan hat ránk, mint a S. Maria Maggiore-templom oldalkápolnájában V. Pál pápa áhitatos imádsága, kit a művész szakálosan, térdelő helyzetben ábrázol, számos antik motívum szerint: szerkesztett, rendkívül impozáns sirmemlékén. S ha Szt.-Ágostont Cicero Hortensiusa térítette meg keresztény hitre (ennek tartalma kötötte le), akkor nem csoda, ha az egyház a technikai alkotásokban is talált olyasmit, a mi a keresztény felfogást megtermékenyítette és tökéletesítette. Nem csupán a kész motívumokat: oszlopokat stb. használja fel, hanem többé-kevésbé az építészeti stílus is elsajátítja a régi római bazilikákból, templomokból.

A gondolatoknak, az eszméknek terjedelme, a mely az új vallást jellemezte s ennek győzelme magával hozta azt, hogy ennek külsőleg is kifejezést adjon a szerkezeti probléma megoldásával. Azért tanulmányozta a fennmaradt nagyterjedelmű épületek térhatását, ennek szerkezeti feltételeit. (Vége köv.)

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Mintegy évtizedes tapasztalat is kínálta, hány mindenképp „Roche” orvosi csemegeit.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

Sirolin

Emeli az érvényét és a tartósságát, megakadályozza a köhögést, vándorlást, újulást.

„Roche”

Legjobb orvosi eredmény a gyógyszerkészítésben. — Az érvényét és a tartósságát.

A pornak kivételével azok rendszeren jők is, de a por, legyen az bármily finom is, mégis csak koptat, mely koptatás idővel nagyon is pusztíthat. Hiszen víz csepegtetése is a kővön idővel lyukat váj. Óvakodjék tehát mindenki nemcsak a port, hanem szappant, pasztát, esetleg bármit is használni, ha port érez benne.

Fogkefe után a vízóblógetés kiválóan szükséges, hogy kiragadják a meglazult maradókat, különösen azon fogközögből, hol a fogkefe sörteje át nem hatolhatott. Hogy a fog efe kívánalmának megfelelően, kell, hogy elegendő kemény legyen, nehogy a pizkot csak szétmázolja; sörteje ritka legyen, mert különben nem nyomható úgy a fogakra, hogy sörteje azok között áthatoljon, mert ezáltal hatását elveszítené. Szárazon kerüljön használatba is. Azonban, mondhatom, hogy ezzel sincsenek a fogak közei tökéletesen megtisztítva, minthogy sem a fogpizskáló, sem a fogkefe sörteje végig nem simíthatják egyenletesen a gömbölyű fogfelületeket, úgy, hogy parányi része itt-ott, kivált a hátsó fogak között, mindenesetre visszamaradnak. Ennek dacára ennyi rendszeren megfelel a fogtisztítás követelményeinek. Tökéletes tisztítás azonban megkívánja még fonálnak a használatát is. Ez, bármiképpen kifeszítve, a fogak közé hozandó, vagy csak ottan kifeszítendő, aztán a foghús mellett az egyik fogra rászorítva, azon végig kifelé vezetendő ismételen. Ezen eljárás minden oldalra alkalmazandó. Erre a célra csak a selyem a megfelelő anyag, mert ha le is kopik, nem könnyen rothad. A vízóblógetés ezután is szükséges, mert nincsen kizárva, hogy a selyemfonál is egy-egy ülepét a fognak ettől csak elválasztotta, de el nem vihette, mit a vízóblógetés játsza elvégez, — csekélység lévén az egész.

Hogy az eddig leírt fogtisztítás módjait világosan érthetővé tegyem, összehasonlítani fogom egymással azoknak működését, mert könnyen jöhet valaki azon hiszembe, hogy mégis egyik pótolhatja a másikat. Pedig mégsem. Igaz ugyan, hogy mindháromnál közös az a törekvés, hogy a fogak között az ottlevő lerakodmányokat eltávolítsák; mindazonáltal mégis megvan mindegyiknek a maga különleges feladata. Ugyanis: a fogak közé sokszor erősen ékelt, nagyobbarányú ételmaradékokat néha a rendes fogvájó is nehezen bírja kipizskálni, de sehogysem képes arra sem a fogkefe sörteje, sem a selyem fonál, a mint hogy a sörte nem elég erős arra, a fonál meg csak a mellett átcsúszni, vagy azt átvágni képes. Éppen úgy nem pótolhatja a fogkefét, már csak mint fogpizskálót sem, a másik kettő, mivel a fogkefe sörteje jobban simul a fogakra, mint a rendes fogpizskáló, s így azokról a kevesebb lerakodmányt jobban bírja eltávolítani. A fonál meg még ezt a keveset is csak átmeteszni, mellette elmenni képes, de azt elvinni nem. Ezenfelül a fogkefe pótolhatatlan, mint a fogak felületét tisztító eszköz. Hasonló módon a selyemfonalat nem pótolhatja másik két társa, a mennyiben rá nem simulhat egyik sem egyenletesen a fogra s így képtelen a parányi részecskéket eltávolítására.

Tökéletes fogtisztításhoz e szerint mind a három eljárás föltétlenül szükséges. Kivánatos azonban ezenfelül is a fogazatot és szájuart hígított szeszszel, melyhez kellemes illószert is hozzáadható, hosszabbban kiöblíteni, mert ez erősíti a foghúst és fertőtlenítő hatással bír.

Függelékül használhatja az, kinek kedve van rá, a mindenféle szájuvizek közül egyik-másik ártatlant, mert van ártalmas is, mint például a salicylsavas készítmények. Mindazáltal óva intek mindenkit attól, hogy azokban bízva, azoknak használatát fogtisztítás nélkül is elégségesnek tartsa a fogápolásra. Tessék csak meggondolni, lehetséges-e buvóhelyekkel bíró tárgyat a pizskóttól megtisztítani, bármily szerrel való öblögetés útján?... Bizony nem, a megfelelő dörzsölés nélkül sehogy sem!... Mégis, sajnos, föltehető, hogy a manapság tömegesen fellépő fogromlásnak nagy részben az az oka, hogy sokan bíznak a feldicsért szereknek csodás hatásában s e miatt elhanyagolják az észszerű fogtisztítást. Mulasztásnak tartanám meg nem említeni, hogy azon készítmények közül egyik mégis kiválóan ajánlatos és a tudomány által is el van ismervé. Ezen készítmény: *Peroxid-szájuvíz*. Hazai gyártmány Richter G. gyárából; úgy tapasztalom, még jobb, mint a külföldi. De ezek mindegyike becsületesen ki is emeli használati utasításában, hogy a szájuveg alapos tisztítása után használandó. Mert e nélkül — ha már semmi — ezen szer sem használható.

Hangsúlyozom még, hogy a legalaposabb fogtisztítás is csak akkor bírhat kellő hatással, ha az lefekvés előtt foganatosítva, úgy, hogy azon túl tiszta ivóvízen és szeszen kívül semmi sem jött a szájba. Mivel már csak bor vagy savanyúvíz is ártalmasan hatnak. Mondhatom, hogy a lefekvés előtti fogtisztítás egymagában is többet ér, mint e nélkül akárhány más! Világos is,

hogy alvás közben háborítlanul működhetnek a savak és bacillusok. Holott nappal behatásuk sikerét elhárítják: az evés és ivás; a nyelvnek és ajkaknak mozgása; előbbiek által a fogak közül gyakran kiszivott nyálnak áramlata; a lenyeit vagy kiköpött nyálnak folytonos megújulása.

Az alapos fogtisztításnak elmaradhatlan egyik kelteke még a következő eljárás: Ha u. i. savanyút, vagy édeset ettünk vagy ittunk közel a lefekvés előtti tisztítás előtt, úgy szükséges a vízzel való száj-, illetőleg fogöblítést negyedórán át folytatni, mert csak így lehetünk nyugodtak a tekintetben, hogy a fogzapot minden savtól megóvottuk.

Bizonyos, hogy ha ezen eljárásra már a zsenge gyermekeket is rászoktatnánk; akkor a jövő emberiség fogazata keveset romlanék és az emberiség sok fájdalomtól meg lenne óva. Gyermekeinket kell tehát az alapos fogtisztításra tanítani s rászoktatni, ha mindjárt nem is könnyű a feladat...

HIREK.

— **Kitüntetés.** A király az eperjesi származású *Saenger Árpád*, gr. Lónyay Elemér bodrogolási jószágkormányzójának a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz-József rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Áthelyezés.** A Ksod. vasút vezérigazgatója *Bukovinszki István* hivatalnokot állomásfőnöki minőségben Oszádafülszre áthelyezte.

— **A kir. kath. főgimnázium** f. é. érettségi vizsgálatához h. elnökül a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium *Tomcsányi Lajos* jezsuita-r. tagot bízta meg.

— **Az eperjesi vértanúk emlékművének leleplezési** ünnepélyére lázasan készülnek a Kollégium fentartó testülete és tanári kara. Mindent megtesznek, hogy ez országos ünnepély minden tekintetben fényesen sikerüljön. Az ünnepélyt *június 11-ikén* tartják meg. A rendező-bizottság már a részleteket is megállapította. E szerint június 11-ikén d. e. 10-kor ünnepi istentisztelet lesz az ev. templomban; az oltári szolgálatot végzi *Zelenka Pál* tiszakertületi ev. püspök, ünnepi egyházi beszédet mond *Korbély Géza* lelkész. D. e. 11 órakor lesz a leleplezési ünnepély a következő programmal: 1. Karének. Előadja a kollégiumi ifjúság énekara, *Kapi Gyula* tanár vezetése mellett. 2. *Taly József* kollégiumi h. felügyelő megnyitó-beszéde. 3. Ünnepi beszéd. Tartja báró *Prónay Dezső* ev. egyetemes felügyelő. 4. *Csengey Gusztáv* ódáját szavalja *Draskóczy Lajos*. 5. A szoborművet a Kollégiumnak átadja *Kubinyi Albert* m. kir. udvari tanácsos. 6. Az emlékművet a Kollégium nevében átveszi *Gyürky Pál* főesperes, a koll. igazg.-választmány egyh. elnöke. 7. Himnusz. Az ünnepély után díszeléd a «Fekete sas» nagytermében. Hisszük és reméljük, hogy ez ünnepélyen, mely a *magyarság* ünnepe lesz, városunk intelligenciájára teljes számban résztvesz, bizonyosságot tévén arról, hogy bár a jelennek társadalmi és felekezeti viszonyai sokfelé tagolják városunk közönségét, egyben mindig egyik vagyunk: a magyar nemzet, a magyar szabadság vértanúit iránt érzett igaz kegyeletben. Az eperjesi vértanúk szívének utolsó dobbanása is a magyar hazáé volt, azért éltek és haltak, a magyar hazáért és szabadságért szenvedtek vértanú-halált, emléküket igaz kegyelettel fogja megünnepelni ennek a hazafias városnak minden polgára! Ez ünnepélyvel eszmei kapcsolatban van az Orsz. Ev. Tanáregyesületnek jun. 10-ikén tartandó közgyűlése, melyről lapunkban külön szólnunk.

— **Halálozás.** *Weber Samu* szepesbélai evang. lelkész, a XVI szepesi városi egyházmegye főesperese, máj. 18-ikán, 73 éves korában elhunyt. Tagja volt az eperjesi Kollégium igazgató-választmányának s lovagja a Ferencz József-rendnek. Halála hírére a Kollégium épületére a gyászlobogót kitétték. Fiának a Kollégium részvételét táviratilag kifejezte.

— **Zsilinszky Eperjesen.** Május 17. és 18. napjain előkelő vendége volt Eperjesnek *Zsilinszky Mihály* v. b. t. t., volt közoktatásügyi államtitkár személyében, ki régi ismerősei látogatására jött ide és Vályi János v. b. t. t., gör. kath. püspök palotájába szállott. A városban *Kovaliczky Zeno* kanonok, majd dr. *Szlávik Mátyás* ev. theol. akad. dékán kalauzolta őt. A legnagyobb elismeréssel szólott többi között a szerényebb javadalmazású püspököknek nagyszámú alkotásairól, különösen a preparandiáról, valamint az evang. theológusok Otthonáról, a hol néhány órát töltött és példányképpül állította fel azt minden hasonló célú főiskola számára. Hétfőn d. e. a Kollégiumban a tanári-kart látogatta meg, a hol — *Ludmann Ottó* igazgató

meleg üdvözléseire — élénk eszmecserét folytatott a tanárokkal *Zsilinszky* több ízben volt már Eperjesen. Így a Történelmi Társulat közgyűlése alkalmából 1883-ban és mint közoktatásügyi államtitkár. Megígérte, hogy az eperjesi vértanúk június 11-iki, nagyszabásúnak ígérkező emlékünnepe is meg fog jelenni. «Kedves emlékekkel» eltele, hagyta el hétfőn délután a gyorsvonattal a mi «egyetemi városunkat», s összes kulturális intézményeink haladásáról és fejlődéséről melegen nyilatkozott.

— **Az Orsz. Ág. H. Ev. Tanáregyesület** Eperjesen, június 10-ikén tartja I. rendes közgyűlést dr. *Mesko László* igazságügyi államtitkár elnöke alatt. A közgyűlés sorrendje a következő: Június 9-ikén: d. u. 4-kor az egyesület választmányának megalakulása és ülése. Este 8-kor ismerkedés a táptintézet éttermében. — Június 10-ikén: d. e. 1/2 9-kor istentisztelet az ev. templomban. Imádkozik dr. *Szlávik Mátyás*. Utána a tanáregyesület közgyűlése a Kollégium dísztermében. D. u. 2-kor társasbéd a Kuglizó-Társaság nyári helyiségében D. u. 4-kor a közgyűlés folytatása — Június 11-ikén az eperjesi vértanúk emlékművének leleplezése. — A közgyűlés napirendjén a következő előadások vannak: 1. «A protestáns paedagogia eszméje.» Dr. *Szalenyi Ödön*. 2. «Evangélikus leánynevelésünk története és feladata» *Bartholomaeidesz Adél*. 3. «A főiskolai reformról.» Dr. *Rész Mihály*. 4. «A theologiai szakoktatás reformjához.» Dr. *Hornyánszky Aladár*. Azokra a résztvevőkre való tekintetből, a kik a Tátrában még nem voltak, kirándulások vannak tervben, még pedig: június 8-ikán Csorba—Csorbai-tó—Tátrafüred; jún. 9-ikén Tarpatak-vízeselek—Tátralomnicz—Eperjes.

— **Névmagyarosítás.** Mucha Sándor építkezési vállalkozó és Mucha József nevét «*Merényi*»-re magyarosította.

— **A Magyarországi Kárpát-egylet** kassai osztálya május két legközelebbi vasárnapján, tehát 24-ikén és 31-ikén, az egylet eperjesi osztályával karöltve, társas kirándulást rendez. 24-ikén reggel 6 óra 6 perczkor indul a kassai pályaudvarról a társaság Eperjesre, hová megérkezve, kocsin folytatja útját a remek színyelipőcei völgybe, a világhírű Salvator-víz forrásaihoz. Magát a völgyet néhány órai könnyű sétával gyalog tekint meg a társaság. Színyelipőczen vajot, túró, sajtot, bort és sört lehet kapni. Visszaindulás d. u. 5-kor. Május 31-ikén a Stüveghegyre és az óruzsini barlangokhoz rándul ki a társaság. Élelmet ki-ki magával visz. Visszatérés esti 3/4 9-kor Abosra, hol az eperjesiekkel együtt közös vacsora lesz. A kassai kiránduló-bizottság elnöke dr. E. *Nagy Olivér* kir. jogtanár. A Kárpát-egylet tagjainak családtagjait, nemkülönben a tagok által bevezetett vendégeket is igen szívesen látják és tekintettel arra, hogy mindkét tervbevetett kirándulás turisztikai szempontból igen könnyű, nők által is megtehető, remélhető a természet szépségei iránt érdeklődőknek tömeges részvétele.

— **Vallásos estély.** Az eperjesi evang. theol. akadémia Belmissziói Egyesülete máj. 20-ikán szépszámu közönség által látogatott vallásos estélyt rendezett. A műsorból kiemeljük a tanítóképző-intézeti énekara sikerült dalát, melyet *Kapy Gyula* tanár tanított be és vezetett, s mely karnagy szorgalmáról és tehetségéről bizonyosságot tett; *Raisz Dezső* főgimn. tanuló és *Dávid Károly* theológus ügyes szavatait, végül dr. *Wallentinyi Samu* főgimn. tanár szabad-előadását. Ez utóbbi keltette a legnagyobb érdeklődést. *Wallentinyi* a protestantizmusnak hazánkban való elterjedését vázolta és kifejtette, hogy a reformáció mily nagy befolyást gyakorolt Magyarországra erkölcsi fel-fogására, a nemzeti nyelv, irodalom és sajtó felvirágoztatására. Habár a tárgynak csak legfőbb vonásairól emlékezett meg, előadását sikerültnek mondhatjuk, s az a közönség helyeslését is teljesen megnyerte. Az estély a közönség buzgó énekével végződött.

— **Tornaünnepély** lesz máj. 28-ikán, áldozó-csütörtökön, d. u. 1/2 4 kor az ifjúsági játszótéren. Az eperjesi középiskolák rendezik.

— **Majálisok.** Az eperjesi iparos-ifjúság máj. 31-ikén majálisot, a Dalegylet pedig jún. 8-ikán nagyszabású tavaszi ünnepélyt rendez a Szentlászló-hegyen.

— **Távozó lelkész.** A kolozsvári evang. egyház *Dianiska Frigyes* késmárki lelkészt egyhangulag lelkészévé megválasztotta.

— **Katonai hangverseny.** A cs. és kir. 5. gyalogezred tisztikara máj. 30-ikán, szombaton a katonasárvák alapítványa javára, a Széchenyikör nagytermében ünnepélyes hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Liszt «Tasso» (Lamento e Trionfo) symphonikus költeménye. 2. a) Beriot: «IX.

hegedű-hang adja *Hoffma Káldi* Soma háuser»-operdj: ülőhely esti 6 órakor üzetében és A hangversenyében belép

— **Üj** «Groszwirth»-valamint «szövetkezet» a czégjegyző

— **Ata** jegyző érdeké kassai és kötései követke városi távbe 100-at megh fizető lakozt

— **Fé** műked fényképész nyen megta az A. Moll udv. szállító különlegesse kívánatra sz

— **Az** Akadé 16—18. nap

Gál Gyula, jól sikerült, előadást, va Szinre kert «Tartuffe». tuffe» ét, ig fiatalok dic Örömmel kik szeket, kik nyújtottak u tetben meg Máriát, ki hódított; *L* tumos, ügy szelid, szene kíválik első Mária a N máris szerz

— **Ra** bőrfényesít vára. Egye

— **Az** védelemügy napokban úton a vár ház között helyezésére szüksége az, hogy a jelenleg m a városban más céllal használni össze fog

— **V** jegutóbbi egészen as árusító he melletti á folyamán

— **E** miatt az e talunk tov

— **N** téka Imre eper ügyvéd t Az egyez ranszky M pedig özv ezer kor. néhány h

— **S** kútra járó a Gallots van. Ez közlekedé bűzös ki

hegedű-hangverseny), b) Hubay: «Héjre Kati», előadja Hoffmann Ferencz karmester, zongorán kíséri Káldi Soma zenetanár. 3. Wagner R.: Nyitány. «Tannhäuser»-operából. 4. Bachó: «Magyar ábránd». Beléptidő: ülőhely 1 kor., állóhely 50 fill. Kezdeti pontban esti 6 órakor. Jegyek elővélthetők Kósch Árpád üzletében és az 5. gyalogezred segédtiszt irodájában. A hangverseny után a zenekar a «Fekete sas» éttermében beléptidő nélkül játszik.

— **Új czég.** Az eperjesi törvényszék a «Groszwirth és Engländer utóda Klein és társa» eperjesi, valamint «A bártfai és vidéki kosárfonók termelőszövetkezete, mint az O. K. H. tagja» bártfai czéget a czégjegyzékbe bevezette.

— **Atávbeszélő előfizetői névjegyzékének tökéletesítése** érdekében a kereskedelemügyi miniszter, a kassai és kolozsvári keresk. és iparkamarák fölterjesztési követelésekben, elrendelte, hogy az olyan nagyobb, városi távbeszélő-hálózatoknál, hol az előfizetők száma 100-at meghalad, az előfizetők névsorába ezentúl az előfizető lakcímét (kerület, utca, házsám) is fölvenni kell.

— **Fényképezési készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll czégnek (Bécs, Tuchlauben 9. cs. és kir. udv. szállító) 1854 óta fennálló fényképezési eszközök különlegességei áruházát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a czég.

— **Az Orsz. Színművészeti Akadémia** jelesen végzett növendékeinek máj. 16—18. napjain Eperjesen tartott vendégjátéka, melyet Gál Gyula, a Nemzeti Színház művésze rendezett, oly jól sikerült, hogy közkívánatra máj. 19-ikén negyedik előadást, valamint ifjúsági előadást is kellett rendezniök. Színre kerültek a «Becstelének», «A regényesek» és «Tartuffe». Az összes előadásokat, különösen a «Tartuffe»-ét, igen nagy közönség nézte végig, mely a fiatalok dicséretes munkájában sokat gyönyörködött. Örömmel láttuk színpadunkon az üde, fiatalos művészeket, kik azonban, általában mondhatjuk, igen jót nyújtottak úgy, hogy közönségünk velök minden tekintetben megelégedve volt. Kiemeljük közülök Andor Máriát, ki szép játékaival és gyönyörű megjelenésével hódított; Dobos Margitot, ki rendkívül temperamentumos, ügyes színésznőnek bizonyult; Koppa Ilonát, ki szelíd, szende szerepekre igen alkalmas. A férfiak közül kiválik első sorban Harsányi, ezután Andrassy. Andor Mária a Nemzeti, Harsányi pedig a Vígszínházhoz máris szerződöttve vannak.

— **Rákóczi czipőkrém** a legjobb bőrfényesítő! 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa, Kassa. — 1.

— **Az új kaszárnya** ügyében a honvédelemügyi miniszter által kiküldött vegyes-bizottság a napokban megvizsgálta a város által felajánlott, a Kassai-úton a várm. lakatya és a Krayzell Kálmán-féle ház között levő telket. Itt egy zászlóalj katonai elhelyezésére megkívántató kaszárnya megépítéséhez szükséges hely megvan. Előnye volna ennek a helynek az, hogy az új lakatya közvetlenül mellette volna a jelenleg már létező vármegyei kaszárnyának, s egyúttal a városban levő Korona- és Klobusiczky-kaszárnyákat más célokra (pl. új városháza, kulturpalota stb.) felhasználni lehetne. A vegyes-bizottság később újból össze fog jönni.

— **Városi reformok.** Eperjes város legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy a Lőcsei-utat egészen aszfaltoztatja; továbbá, hogy a hetivásárokon árusító hentesek boltjait a Grieger Tivadar-féle üzlet melletti átjáróba telepíti. Mindkét reform még 1908. folyamán megvalósul.

— **Betiltott vásár.** Sertésvész fellépte miatt az eperjesi sertésvásárokat rendőrkapitányi hivatalunk további intézkedésig betiltotta.

— **Néh. Keczer Miklós hagyatéka** ügyében az osztályegyzség, dr. Balpatak Imre eperjesi kir. közjegyző és dr. Halmi Bódog kassai ügyvéd fáradozásai következtében, teljesen sikerült. Az egyszég szerint az általános örökösök özv. Muránszky Mária és gyermekei; az elhunyt rokonai közül pedig özv. Justh Béláné 60 ezer kor. készpénz és 250 ezer kor. haszonélvezetét kapja, s a hagyatékból még néhány hagyomány lesz kielégítendő.

— **Szemétdomb az úton.** A Bor-kútra járó közönség gyakran panaszkodik, hogy útközben, a Gallotsik-féle villa közelében, szemétkerakodó-hely van. Ez egyrészt gátolja és kellemetlenné teszi a közlekedést, másrészt pedig most, a meleg időben, büzös kigőzölése által az egészséget veszélyezteti.

Kérjük városunk gazdas. tanácsát: vagy szüntesse meg ezt a szemétkerakodó helyet, vagy legalább a szemétkerakodó földterülettel vonassa be.

— **Ujdonságok fényképezési kamarákban** kaphatók Cattarino S. Utóda: Földes Samu papír- és díszműárú-üzletében (Eperjes, Fő-utca 78.), a hol mindennemű fényképezési eszközök, a szükséges összes vegyi és optikai kellékek eredeti gyári áron, előnyös részletfizetésre is beszerezhetők. Kívánatra árjegyzék. Ugyanott sötét-kamra díjtalanul áll a t. Közönség rendelkezésére.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter a Lángh Gyula budapesti ügyvédnek, a Korompá—Nagyvitéz—Siroka—Bertót—Eperjes irányban vezetendő vasúti vonalra 1907 ápr. 15-ikén kiadott előmunkálati engedély érvényét egy évvel meghosszabbította.

— **Hangverseny.** A napokban «Slavianszky világhírű daltársulatnak utóda» Bernstein Izidor jaroslai főkantort kiképzett tanítványaival Eperjesen hangversenyt tart. Műsor: 1. 30. sz. szoltár Händeltől. Előadja: Bernstein Salamon, 12 éves énekes, énekkarkísérettel. — 2. Kurucznotá. Előadja énekkarkísérettel Spinner Hermann dalénekes. 3. B. operarész, saját szerzemény. 4. Halleluja, Helévytól. 5. Moosiv, héber ária, saját szerzemény. 6. Magyar népdalok. 7. Hymnus, énekkar-együttes.

— **A látszat nem csal!** Ha t. olvasóink egy megelégedett arcú urat látnak, akkor bizonyosak lehetnek abban, hogy az illető az imént a Bohrandt J. V. eperjesi fűszerkereskedésében járt és vásárolt az ott kapható és eléggé nem dicsérhető, eredeti töltésű Dreher-sörből.

— **A város felelős a vízvezeték okozta károkért.** Budapesten 1905. június 1-jén reggel a vízvezetési fő-cső ismeretlen okból megrepedt, a víz az utca kövezetét fölcsakította és a Harminczad-utca pinczehelyiségeit elárasztotta. Ezen helyiségek bérlei az árvíz következtében károkat szenvedtek. Közülök Krausz Adolf a fővárost 10 ezer kor.-ra beperelte. A törvényszék a keresetet elutasította, de a kir. tábla és most a kir. Kuria is 3752 kor. kárösszeget megítélt, mert a vízvezeték nemcsak közigazgatási intézmény, de a városoknak magánjogi természetű vállalata is; s a város nem bizonyította be, hogy a csőrepedést mi idézte elő és hogy a kárt kellő gondossággal sem hárihatta el; a vagyonbiztonságra veszélyes üzemnek tulajdonosa pedig vétkesség nélkül is felelős az üzem vagy a berendezés hiányaiból másokra háramló károkért.

— **Automobil-járatok Sárosban.** A Westinghouse-czég Aradon, 2000,000 kor. alaptőkével, gép- és automobilgyárat létesít, mely nemcsak luxusautomobilokat, hanem teherhordó- és omnibusz-automobilokat fog gyártani. Az omnibusz-automobilok gyors és nagyobb személyforgalomnak lebonyolítására igen alkalmasak, mert rajtuk 36 utast elhelyezni és óránként 25—30 km. útát megtenni lehet. Vármegyénk alispánjának közreműködésével a kassai keresk. és iparkamara a következő útvonalakat jelölte ki, mint olyanokat, melyeken az automobil-közlekedés szükséges és hasznosítható volna: 1. A lubotényi vasúti állomástól, Lublófürdő érintésével, a podolini vasúti állomásig. 2. Eperjesről, Frics—Sirokán át, Istvánhuta vasúti állomásig és, ezzel kapcsolatosan, Fricstől Szinyelipöczig, az u. n. Salvator-gyógyforrásokig. 3. Bártfa vasúti állomástól, Bártfafürdőtelepig. 4. Eperjesről Girálton át, Sóstüred (Scsavnyik) gyógyfürdő érintésével, Felsővízközön át Sztropkóra. 5. Sztropkóról, Dobra—Varannó—Hanusfalván át, csatlakozólag Eperjesre a Varannó—Homonna községek felé eső kiágazással. Ezen vonalaknak minegyike jelentékeny forgalmat lenne hivatva lebonyolítani úgy személyszállítás, mint teherárúknak elszállítása dolgában. A helyi vállalat Eperjes városában volna létesítendő. 6. Poprád-Felka p. ü. — Csütörtökhely — Lőcse — Szepeshely — Szepesváralja — Branviszko — Eperjes. A 6 pontban említett útvonalat a kamara állandó omnibusz-járat létesítésére tartja alkalmasnak.

— **A ránkfüredi geyzir** a következő időkben fog legközelebb szökni: máj. 24. d. u. 6—7; 25. d. u. 3—4; 26. d. u. 12—1; 27. d. e. 9—10 közt.

— **Portenger a Fő-utczán.** Ha Eperjes Fő-utczáján a kora reggeli órákban végighaladunk, porfürdőben járunk. Okozzák ezt a házmesterek és a cselédek, kik a ház előtti járdát söpörvén, azt fel nem öntözik. Ajánljuk rendőrkapitányi hivatalunknak, hogy a portenger megszüntetéséről intézkedjék.

— **A Ksod-vasút elsőbbségi kölcsöne** (46 $\frac{1}{2}$ m. kor.) kamatainak állami kamatbiztosítása tárgyában a kereskedelemügyi miniszter máj. 18-ikán a képviselőház elé törvényjavaslatot

terjesztett. Az indokolás szerint a 46 $\frac{1}{2}$ m. koronát második vágányok építésére, állomások kibővítésére stb. fordítják. Így kibővíti a Ksod-vasút állomásait Kassán, Iglón, Poprádfelkán, Ruttkán, Zsolnán, Csáczán stb. A Máv. beruházási kölcsönére vonatkozó javaslat szerint pedig a Máv. kassai állomásának bővítésére az állam 300 ezer kor.-t fordít.

— **Borászati tanfolyamok.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a borászati szempontból kiváló fontossággal bíró községekben működő lelkészek és néptanítók részére a budafoki pinczemeszteri tanfolyam helyiségeiben két hétre terjedő borkezelési tanfolyamot fog tartani. A pályázók számára képest két, esetleg három ily tanfolyam lesz; az első július 6-ikától 18-ikáig, a második július hó 20-ikától augusztus 1-jéig, a harmadik augusztus 17-ikétől 29-ikéig. A folyamodványokat június 1-jéig kell benyújtani a kerületi borászati felügyelőséghez.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. Rosenberg Hermanné úrnő az Izr. Nőegylet szünidei gyermekotthonának reggeliző-készletet, Szántó Zsigmond úr kerítéshez való faanyagot, Kramer Henrik úr pedig egy asztalhoz szükségelt faanyagot adományozott. A kegyes adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Új húszkoronás bankjegyek.** Nyolcz év előtt, 1900. márczius 31-ikén bocsátották ki a most is forgalomban lévő húszkoronás bankjegyeket s az OMB. már egy év előtt elhatározta, hogy új húszkoronás bankjegyeket fog kibocsátani s a régieket bevonja. — A jegybank főtanácsának tegnapi ülésében állapították meg az új bankjegyek kibocsátási idejét. Eszerint június 22-ikén bocsátják ki az új húszkoronásokat, a melynek mintáját Hegedüs László magyart festő rajzolta. Ugyanis a bank által hirdett pályázaton az általa készített rajzot találták legjobbnak.

— **Tanulmány kirándulás.** A kir. kath. főgimnázium ifjúságából 28 tagú csapat, Jakobei Dezső és Szémán István tanárok vezetésével, Budapestre, Zágrábba és Fiuméba indult egyheti tanulmányi kirándulásra 22-ikén este. A társasághoz dr. Bruger Géza és dr. Ruzsnák Miklós is csatlakoztak. Hazánk földének megismertetése a célja az ily kirándulásnak, a mely bizonyára mély nyomokat hagy az ifjúság fogékony lelkében, főképpen akkor, ha kellő előkészítés előzte meg az utat. E célra az intézet a saját tornacsarnokában, iskolai ünnep keretében, előadást rendezett, a melyben a felolvasás Fiuméről szólt. Szémán István tanár olvasta fel az Urániának 66 szép képével élénkített ismertetését Fiumének, a melyhez Jakobei Dezső tanár bővítő magyarázatot fűzött; a vetítést Bayer Róbert tanár eszközölte. Az ifjúság érdeklődése már oly magas fokra emelkedett, hogy alig várja, hogy lássa Fiumét és a tengert, a mely magyar föld ugyan, de a mi viszonyainktól nagyon különbözik. — Az előadásnak a felolvasáson kívül 2—2 sikerült ének- és zeneszáma volt. Az előadás bevétele a következő volt: a jegyekből befolyt 56 korona, felülfizetésből 1 kor. 60 fill., még pedig: P. Gy. 40 fill., N. N. 40 fill., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill. A költségekhez a következők adományokkal járultak: Uhlarik Mátyás, Zaborovszky Béla és S. I. 5—5 korona, Dúzs Mária, Faragó József és Tahy József 2—2 korona, Wick Béla 1 kor. A «Fiume» szöveggönyv eladásából befolyt 4 kor. 50 fill.; az összes bevétel 84 kor. 10 fill., kiadás 11 kor. 74 fill., a tiszta jövedelem 72 kor. 36 fill., a melyet az ifjúság úti- és élelmezési költségeinek fedezésére fordítanak. — Fogadják a t. közönség és az adakozók a főgimnázium hálás köszönetét!

— **Kitüntetett munkások.** A mateóczi, Scholtz-féle fémárúgyár munkásai közül, féléves hűségű szolgálattal elismerésül, ketten állami elismerő oklevelet és 100—100 kor. jutalmat, ketten pedig iparkamarai díszoklevelet és 50—50 kor. jutalmat kaptak. Ezek átadása, szép ünnepély kíséretében és 700 főnyi közönség jelenlétében, máj. 10-ikén folyt le. Mateóczi Scholtz Albert, a czég idősebb főnöke, az ünnepeltekhez meglehangú beszédet intézett, melyre Adriányi Béla, a czég legidősebb tisztviselője mondott köszönetet. A 700 főnyi munkásság és a város közönsége ezután a városi erdőbe vonultak, a hol a czég valamennyiökét megvendégelte. A jökevény a jelenvotakat késő estig együtt tartotta; sőt sokan utána a szálloda nagytermében reggelig táncoltak.

— **Kérelem.** Azon tisztelt gazdákat, kiknek az idej vetésnél alkalmuk volt az időkülönbséget az impregnált és a nem impregnált takarmányrépamag kikelése között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek eziránti tapasztalataikat, akárhonnan szereztek is be a nem impregnált répamagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével — Budapest, Rottenbiller-utca 33.

— közölni. Miután az idej pontos megfigyelésekre a Mauthner-czégnek úgy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelezőúton is, vele tudatni

— **A podolin-orlói vasút kiépítése.** A podolin-orlói vasút építésére és üzemeltetésére vonatkozó tárgyalások a kereskedelemügyi minisztériumban és a Kassa—oderbergi vasútnál már annyira előrehaladtak, hogy e vonal kiépítése már csak igen rövid idő kérdése.

— **A bírói letéteknek meghatalmazott kezéhez való kifizetése** tárgyában 1908. ápr. 21-ikén 29,255. sz. a. kelt pénzügyminiszeri rendelet utasította az állampénztárakat, hogy oly esetekben, midőn a letét felvételére nem a kiutaló végzésben megnevezett egyén, hanem annak meghatalmazottja jelentkezik, az esetben a *legszigorúbban* alkalmazkodjanak az Utasítás III. füzet 57. §-ának 1. pontjában foglalt azon rendelkezéshez, hogy »minden egyes esetben és minden ügyre vonatkozólag külön kiállított *hitelesített* meghatalmazást követeljenek, és azt bevonják. Külön utasították még az állampénztárakat arra is, hogy *ügyvédek által* helyettesítettek vagy irodai alkalmazottjaik részére, pénz- vagy értékpótvétel céljából, akár írásban, akár szóbelileg adott *általános és visszavonásig* szóló meghatalmazásokat *el ne fogadjanak*, s ha ilyenmű meghatalmazások adtak volna, azok alapján ezentúl kifizetéseket ne teljesítsenek»

— **A katonaság köréből.** *Revers* Ferenc kapitány a 67. sz. ezredtől a 5. ezred iglói zászlóaljához őrnaggyá kinevezetvén, a 67. ezrednek jelenleg Bécsben állomásozó parancsnokságától és tisztikarától, valamint legénységétől szívélyesen elbúcsúzott. Az ezred ez alkalommal külön napi-parancsban is méltatta Revers érdemeit, ki az ezrednek 25 éven át derék tisztje volt. A tisztikar által rendezettni kívánt díszvacsora Revers kérelmére elmaradt. — Itt megemlítjük, hogy a mily jól esett az Eperjesen állomásozott 67. sz. ezred tisztjeitől szolgálaton kívül és gyakran szolgálatban is a magyar nyelvet hallanunk, épp oly szokatlan, hogy a most városunkba áthelyezett 5. ezrednek tisztjei és altisztjei a magyar nyelvet, jól lehet az ezred szatmár- és szabolcsvármegyei fiúkból és jórészt magyarokból áll, szolgálatban és szolgálaton kívül is kevéssé használják; s hogy az ezrednél a legénységgel való érintkezésben inkább az *oláh* nyelvet alkalmazzák. Azt hiszik azonban, hogy ezen, a hivatalos névkönyv szerint is *magyarnak* nevezett és — a német vezényszó mellett — hivatalosan magyar szolgálati nyelvű ezrednél az állapotok a magyar állam nyelvének javára rövidesen megváltozni fognak. Ezt a hazafiasan gondolkozó tisztikartól bizton reméljük.

— **Vasúti kérelem.** Olvasóink panaszkodják, hogy Eperjes—Igló a VI. vonalszakaszba van besorozva, holott Kassa—Igló az V-ikbe; s így, jól lehet Eperjes *csak 1 km.-rel* van Iglótól távolabb, mégis innét a menetdíj jóval több, mint Kassáról. Közönségünk nevében arra kérjük tehát a Ksod. vasút vezérigazgatóságát, hogy Eperjes—Iglót is az V. vonalszakaszba sorozza.

— **Háziasszonyok figyelmébe!** Rendkívüli előnyt véltünk a háziasszonyoknak azáltal nyújtani, midőn elektromos vasalókat a ruhavasalás tartamára használatra kiadunk. *A használatáért külön díj nem fizetendő*, mely esetben az áramért rendes világítási egységárat számítunk fel. A vasaló ingyenes használatára csak azoknak van jogosultságuk, a kik az áramot rendes 8 filléres alapon fizetik. A pousál-fogyasztók a vasaló igénybevételekor csupán nappali használatnál szintén 8 fillért tartoznak az áramért fizetni. A vasaló alkalmazása a vezetékhalózatnak semmiféle átalakításával nem jár. *Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság igazgatósága.*

— **Megörült kivándorló.** *Paloha* Mária 18 éves, eperjesi illetőségű kivándorlót elmebetegség miatt Amerikából visszautasították. Csacznán átadták a m. kir. határrendőr-kirendeltségnek, a hol az elmebetegnek gyógyintézetbe leendő elhelyezése iránt a lépéseket azonnal megtették.

— **Beteg is haza!** *Rák* Mihály zavarkai lakos Amerikából igyekezett haza e napokban. Eperjesen azonban már annyira rosszul lett, hogy kórházba kellett szállítani, mielőtt családjához juthatott volna. Kihallgatható nem volt, mert beszélni már nem birt.

— **Pagliano-Sirup.** Az egyedüli valódi, világoskék, Girolamo Pagliano védjeggyel ellátott Pagliano-Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztítószer, Pagliano-Sirup, folyékony és poralakban 1838. óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kitűnő, orvosi rendeltetésre enyhén működő hashajtószer, mely a székrek-

dést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Florenz (A 15.) via Pandolfini.

— **Rövid hírek.** Az éjjeli őrszem észrevette, hogy katona köpenye alatt tyúkot visz; a rendőrség elé állítatván, kitűnt, hogy *Maier* Antal 5. ezredbeli zenész-őrmeester, és a tyúkot *Spira* Jakabné kávéstól lopta. — *Zonntag* Pál 67. ezredbeli közlegény fehérneműt lopott; de nővérénél megtalálták. Mindkét katonát rendőrségünk az illető ezred parancsnokságánál följelentette. — *Rontsák* György magánzó ismeretlen okból fejbőlötte magát. A kórházba szállították, de estére meghalt. — *Szentesi* Pál bejelentette, hogy kertjéből díszgolyókat elloptak. A tettes *Kuzmiák* Miklós galicziai körözött csavargó személyében megkerült. Ez azonban a rendőri fogda ablakvasán felakasztotta magát és meghalt. — A rendőrség a kassai vegyvizsgáló-állomás kiküldöttjével a vetőmagvakból és egyéb termékekből számos kereskedőnél mintákat vett. A mely termék hamisítottaknak fog bizonyulni, azon árus ellen a kihágási eljárást megindítják. — *Meissel* Emil 67. ezredbeli őrnagy lova az utcán megbokrosodott, a falnak rohant és kimult; lovasa pedig leesett és súlyos sérüléseket szenvedett. — *Fábian* József napszámosfiú a Kubinyi Albert-féle ház építésénél az állványról leesett és lábát törte. A kőműves ellen a bűnvádi eljárást megindították, mert az állványt kerítéssel el nem látta. — *Danielovics* Béla órák fiának sírjáról az ott díszül szolgáló szobrot (síró angyal) ellopták. — *Zsemba* András hegyikerti napszámos kamrájába betörték és sódort, zsírt, szalonnát, málnaszörpöt elloptak.

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE
ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVÍZ.
Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, czukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.
Mint üdítő- és borvíz páratlan.
Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: BUDAPEST, LIPÓT-KÖRÚT 29.
Főraktár:
BEIN SIMON úrnál
Eperjes.
Kapható: Gyógytárak-, drogeriák- és fűszerüzletekben.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1908. évi május 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:					
Orló . . . ind.	—	850 de	135 du	—	750 e
Héthárs . . .	6 10 r	938	223	—	840
Kisszeben . . .	6 33	958	244	—	904
Eperjes megálló . . .	7 05	1026	315	—	935
Eperjes érk.	7 10	1030	320	—	940
Eperjes ind. 500 r 740 de 1040 335 820 e 1010					
Abos . . . érk.	5 33	812	1105	400	845 1046
Kassa . . . érk.	6 05	840	1130	437	816 1117
Budapest . . . érk.	1 55 du	1 55 du	845 e	1020	635 r 815 r
Budapest—Eperjes—Orló:					
Budapest . . . ind.	6 50 r	8 10 r	1 50 du	845 e	940 e
Kassa . . . ind.	1 230 du	4 10 du	7 10 e	606 r	750 de 1050 e
Abos . . . érk.	1 253	4 36	7 29	630	816 1117
Eperjes érk.	1 19	5 06	8 05	7 11	9 10 1155
Eperjes ind. 130 520 825 e 738 de					
Eperjes megálló . . .	1 35	5 25	8 31	742	—
Kisszeben . . . érk.	2 04	6 01	9 05	815	—
Héthárs . . .	2 22	6 24	9 30	838	—
Orló . . .	3 03	7 12	—	925	—
Eperjes—Bártfa:					
Eperjes ind. 755 de	—	135 du	—	605 e	—
Bártfa . . . érk.	10 05	—	330	—	800
Bártfa—Eperjes:					
Bártfa . . . ind.	—	6 00 r	1 10 du	—	820 e
Eperjes érk.	—	7 30	3 15 du	—	1000

Felelős szerkesztő: Dr. Obetkó Dezső. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTÉR.

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kén-szulfid gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlégy-, szénasavas- és villamosvízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak.
Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

GOLDBERGER A. V.
HIRDETÉSI IRODA
BUDAPEST, IV., „RÖSER BAZÁR“-BA
(KÁROLY-KÖRÚT 22.)
HELYEZTETETT ÁT.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva.

Kapható:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Kossuth Ferenc levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész úrnak Sepsiszentgyörgy.

«Csúzos bántalmaknál az «INDASZESZ» bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szíves nekem három üveggel küldeni.»

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavas

INDASZESZ

gyógyfű-sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdít és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyúró-, kenő-kúra) felelet ajánlatos. Leghatásosabb szer csúz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggyatás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavas «INDASZESZ» össze nem tévesztendő közönséges sósborszesz-készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az «INDASZESZ» székelyhavas gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyfű-sósborszesz. Egy üveg székelyhavas «INDASZESZ» fölér 10 üveg közönséges sósborszeszszel.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavas «INDASZESZ» kapható 2 és 1 koronás üvegekben. Eperjesen a főlerakatban: Palesch Árpád drogeriájában, valamint gyógyszerárban és minden jobb fűszerüzletben.

Vesebajok bántalmainál és betegségnél, az szerve a Bór és I GYÓG

SALV

Orvosi szakvélemény bizonylatok és egyéb bérmentve

Eladási 1/2 literes palat

Az üres, tiszta és a következő ár

1/2 literes palat

Eperjesi főraktár

Me

A «Szövetkeze tisztelt tagjait van s május 31-ikén déltanácstermében tar

ALAKULÓ-

tisztelettel meghív

Tárg

1. Közgyűlési elnö
 2. Megállapítása az határidejég kellő szám
 3. Határozathozata
 4. Az alapszabályo
 5. Az alapítók ált névsorának bejelentése
 6. A felügyelő-bizo
 7. Az alapítók rész
 8. Esetleges indítv
- Kelt Eperjesen, 19

Jégo

Kassai-út 7. féle vendéglő naponta regge den m

kőolaj-üzere

A MAGYAR

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsűvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1 literes palack	40
1 1/2 literes palack	48

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1 literes palack	7
1 1/2 literes palack	9

Eperjesi főraktár: Mikolik Istvánnál.

Meghívó.

A «Szövetkezeti Takarékpénztár» igen tisztelt tagjait van szerencsénk Eperjesen, 1908. május 31-ikén délután 3 órakor a városháza tanácsstermében tartandó

ÁLLAKULÓ-KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Megállapítása azon ténynek, hogy az aláírás zárt határidő-ig kellő számú üzletész jegyeztetett.
3. Határozathozatal a megalakulás tekintetében.
4. Az alapszabályok megállapítása.
5. Az alapítók által kinevezett igazgatósági tagok névsorának bejelentése.
6. A felügyelő-bizottság választása.
7. Az alapítók részére a felmentvény megadása.
8. Esetleges indítványok.

Kelt Eperjesen, 1908. évi május hó 18-ikán

Az alapítók.

Jégeladás

Kassai-út 7. sz. a., a Feuerlicht-féle vendéglő kerthelyiségében — naponta reggel 6—8 óráig — minden mennyiségben.

503—1908. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. tsvszéknek 1907. évi 6573. sz. végzése folytán dr. Fuchs Lipót ügyvéd által képviselt Zimmer Adolf felperes részére Mészáros Sándor alperes ellen 340 kor., tőke és jár. erejéig elrendelt kiel végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2160 kor.-ra becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1908. V. II 177/4. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltat követelése erejéig is, a mennyiben azok törv. zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Eperjesen leendő megtartására határidőül 1908. évi május hó 30-ik napjának d. e. 10 órája kitűztetik, a mikor a bíróság felülfoglalt gépek és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfelte: és mellet, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vétel-árából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttél bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1908. április 30.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

1201—1908. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet Részvénytársaság cég végrehajtónak Toffler József tótsóvári lakos végrehajtást szenvedett elleni 1450 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. járásbírószág területén levő és Tótsóvár községben fekvő a tótsóvári 110. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 134. hrszámú 9. öi. számú ház és kertnek és 2 5. sorszám alatti közös legelő- és erdőilletményből álló úrbéri zselérségnek B. 7 alatt Toffler József nevében álló felerész jutalékára 2014 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi május hó 26-ik napján délelőtti 10 órakor Tótsóvár község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 201 korona 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. tsvszék, mint tkvi hatóság.

Eperjes, 1908. május 10.

Unger Geiza,
kir. tsvszéki bíró.

DÉLI JÉG- ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

MAGYARORSZÁGI OSZTÁLYA

Budapest, Váci-út 20., az „Adriai Bizt.-Társ.” házában.

Teljesen befizetett alaptőke	3.000,000 korona
Tartalékok	4.044,516 „
Összbiztosíték	7.044,516 korona.

Ezen, az «Adriai Biztosító-Társulat» védnöksége alatt megalakult társaság biztosít különféle terményeket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek és legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak az alantirt eperjesi ügynökségek:

Schroepfer Antal és Schwartz és Glasner.

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmívelő eszközök, stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ES KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST,
V., VÁCI-KÖRÚT 52.

Merényi Sándor

(Mucha Sándor)

elvállal helyben és vidéken különféle építkezési munkálatokat.

Eperjes, 1908. május hó.

Tisztelettel:

Iroda: Merényi Sándor
Kálvária-út 59. építkezési vállalkozó.

526. szám.

Árverési hirdetés.

A sóvári m. kir. főbányahivatal kezelete alatt álló sóföldékből kikerült ócska vas (ócska kazánlemezek és egyéb vashulladékok, ócska sodronykötelek) mintegy 30—35 q súlyban, valamint 48 darab üres nyers-kőolajos hordó f. évi június hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor alulírott hivatalnál tartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatni fog. Az egykoronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig fogadtnak el.

Sóvár, 1908. május 16.

M. kir. főbányahivatal.

Eladó

egy 3 $\frac{1}{2}$ lóerős Puch-motorkerékpár, mellékkocsival együtt.

Bővebb felvilágosítással szolgál *ifj. Reisinger László* kereskedő Eperjes, Fő-utca 97.

Szliács aczélfürdő

(Felsőmagyarországon)

az egyedüli ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulthatlan vérszegénység, sápkór, nő-bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Fürdőorvos: dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos.

Utazás Bécsből 9 óra, és a központi Odebergent át 8 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerülő felvilágosítást és prospektust utazás, valamint lakás-árkedvezményről (az elő- és utószobában) stb. ad

a fűrdőigazgatóság Szliács (Zólyom megye).

PÉTERFALVAI PÁPIRGYÁR
OCEAN GGB.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PÁPIRKERESKEDÉSSEN

:: Cséplésre, gőzszántásra, ::
ipari és házi célokra stb.

POROSZ kőszén, **MAGYAR** szenet, **KOKSZOT**,
kovácsszenet, tüzfát

legpontosabban és legjutányosabban szállít :: ajánlattal szívesen szolgál

SUGÁR VILMOS cég
BUDAPEST, X., Kőbányai-út 4.

Sürgőnycím: **SUGÁRIUS-BUDAPEST.** — Interurbán-telefon: 51—55.

A rendeléseket kérem sürgősen feladni, mivel határozatok, waggonhiány stb. miatt a későbbi szállítás nehézségekre ütközhet.

1266—2216 kig. szám.

Árverési hirdetés.

Eperjes szab. kir. város tulajdonát képező malokkúti és czemétei erdőben kitermelt s megszámozott 487 drb tölgy-haszonfát mintegy 4324 m³ tömteralommal, valamint a czemétei erdőben kitermelt s megszámozott 340 drb erdei fenyő-haszonfát mintegy 2627 m³ tömteralommal bíró fatömeg, valamint a czemétei B. üzem-osztályban hótörések s szélöntvényekből termelt s mintegy 16601 m³ tömteralmú 211 drb fenyő-haszonfát 1908. év június hó 4-ikén d. e. 10 órakor Eperjes város tanácstermében nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

Kikiáltási ár a tölgy-haszonfára 5300 kor, I-ső erdei fenyő-haszonfára 2200 kor., II-od fenyő-haszonfára 1261 kor s együttesen 8761 korona.

Árverési kivánók felhivatnak, hogy a részletezett 530, 220 és 126 kor. 10 fill. vagy az együttes 876 kor. 10 fill. bánatpénzt az árverés megkezdése előtt, illetve az I (egy) koronányi bélyeggel ellátott és 530, 220 és 126 kor. 10 fill. illetve 876 kor. 10 fill. nyi bánatpénzt tartalmazó, kellően lepecsételt, zárt írásbeli ajánlatukat, — a melyekben a megajánlott vételár számmal és betűkkel tisztán kiirandó s abban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti, — az árverés napjának délelőtt 10 órájáig Eperjes város polgármesteréhez nyújtásuk be.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött feltételeknek meg nem felelnek, nem fognak figyelembe vétetni.

A szerződési feltételek a városi polgármesteri hivatalnál és az eperjesi m. kir. állami erdőhivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Eperjes, 1908. május 18.

Krayzelt Aladár s. k.,
polgármester.

Jelzálog- és tisztviselői kölcsön

kezessel és kezes nélkül — katonatisztek-, állami és megyei tisztviselőknek fizetésre való előjegyzéssel vagy a nélkül!

Jelzálog-hitel 300 kor.-tól feljebb, I.—II.—III. helyre, földbirtokra és házakra 10—65 évi amortizációs kölcsönt készpénzben folyósítva. Földbirtoknál a kamat utólagosan fizetendő.

Épülőfélben levő ingatlanokra oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Osztálysorjegyek elárúsítása.

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú intézetek által, előzetes költség nélkül.

Koronás heti biztosítások eszközöltetnek, a heti illetékeket a háznál inkasszáltatom.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

WEISZ JENŐ banküzletében
Eperjes, Fő-utca 75. sz., I. em.

ELSŐ EPERJESI TEMETKEZÉSI INTÉZET

butorraktár, :: **MÁTRAI ISTVÁN** ezelőtt Deckert K
kárpitós és műdiszítő

• • • Fő-utca 49. sz. (Szentandrassy-féle ház). • • •

Mélyen tisztelt Gyászfelek!

Bátor vagyok a mai kornak megfelelő s évek óta fennálló temetkezési intézetemet a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani. :: Főtörökvésem, hogy szolid és pontos kiszolgálás által mélyen tisztelt Gyászfeleim teljes megelégedését kiérdemeljem.

Különösen ajánlom legújabb **fehér gyermek-gyászokocsimat**, melyet jutányos árban számítok és a mely teljesen megfelel a modern kor követelményeinek; **jelenleg csak nálam van.**

Továbbá raktáron tartok mindenféle minőségű **ércz- és fakoporsókat**, úgy, hogy minden időben tisztelt Gyászfeleim rendelkezésére állhatok.

Ravatal-díszletezésem szépsége és pontossága azzal kecsegtet, hogy a mélyen tisztelt megrendelőim teljes bizalmát és megelégedését kiérdemeltem.

Temetések a legegyszerűbbtől legdíszesebbig jutányos árak mellett eszközöltetnek, úgyszintén a hulla vidékre szállítása is.

Továbbá a nagyérd. közönségnek becses tudomására hozom, hogy a **kárpitós-műhelyemet** Fő-utca 51. sz. alatt levő házba helyeztem át.

Vállalkozásomat a n. é. közönségnek nagybecsű szives pártfogásába ajánlva, maradok

kiváló nagyra-becsüléssel :: **MÁTRAI ISTVÁN** első eperjesi temetkező-intézet, butorraktár, kárpitós-műhely — EPERJES.

SIRUP-P...
találja Giro...
állítja elő. Sz...
biztosabb ha...
ládnál a legy...
rendeletre n...
Megszüntet...
nyeit, mint...
anyagcsere...
köszvényne...
Pagliano tan...
ismerő leve...
küld a vez...
(A. 15), M...
lerakatként

A hölg

Meluz

Meluzina) p...
lót, pörser...
dennemü...
arcz és kez...
bőrrepedez...
használat...
A krém...
színt hasz...
nálva :: a...
Meluzina...
pouder (te...
sz...
igen jól ta...
kölcsönöz...
E kiváló k...
WILLIGH...
„A szet

Meluzina

pouder (te

sz

igen jól ta

kölcsönöz

E kiváló k

WILLIGH

„A szet

Görcs

Hód

1844 óta has

Eg

Két üvegn

BITTNER

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

Glo

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértorlás a fejbe stb., előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csúszkósvény-nél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 15), Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselő: dr. F. Herz g, Wien, VII. (A. 15), Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak főlerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek. I.

Eladó ház.

A Kossuth Lajos-utcában egy emeletes ház szabad kézből eladó.

Bővebbet a szerkesztőségénél.

Kneipp plébános

SALÁN HAJVIZE

a legideálisabb és legjobb. Üvegekben à 2 K. és 4 K.

Kapható Eperjesen: PÁLESCH ÁRPÁD drogériájában.

A hölgyek előtt ismeretes, hogy a

Meluzina-tejcrème

(Crème de Lait Meluzina) pár napi használat után eltávolít szep-
lőt, pörsenést, pattanást, mitessert s mindenemű arcztisztatlanságot, megszünteti az arcz és kezek vörösséget, napsütést, bőrhám-
lást, bőrperedezést. Nem zsíroz, így nappalra is használható. Egy tégely ára 1 kor.

A crème hatását nagyban elősegíti utasítás szerint használt **Meluzina-arczvíz** (1 üveg ára návalva : : a 1-20 kor.) és **Meluzina-szappan** (1 darab 70 f.). A **Meluzina-pouder** (fehér-, rózsá-, crème-színben) ideális készítmény, finomságánál fogva láthatatlanul igen jól tapad, az arcnak kellemes, üde színt kölcsönöz. (1 doboz 1 korona.)

E kiváló kozmetikus szerek kaphatók egyedül

WILLIGER PÁL gyógyszerárában „A szerencséhez”, Eperjesen.

Görcs-csillapító, szélhajtó

Hódony-csöppök

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emésztést elősegítő háziser.

Egy üveg ára 1 K.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

BITTNER GYULA gyógyszerárában Gloggnitz (Alsóausztria).

518 m. a tenger : színe fölött. **STUBNYAFÜRDŐ** Légyógyfürdő.

Hat természetes kén-só-hevíforrás (38-48° C)

Köszvény	44 hold	Thermál-tükröfűrdők
Rheuma	park,	Kádfűrdők
Ischias	középen nagy	Massage
Bőrbetegségek	tenyőerdők.	Hidegvizkúrák
Női bajok		Ivókúra

Posta- és sürgőnyhivatal, vasúti állomás, gyógyszerár, 4 fürdőorvos, Képes prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság.

Szives tudtára hozom a m. t. vásárló közönségnek, hogy üzletembe **a tavaszi ujdonságok** nagy választékban megérkeztek, ú. m. : női finom **Costumes-szövetek, selyemszövetek, kész blousok** mindenféle kivitelben; **selyem és csipke napernyők, csipkekelmék és -díszek** stb. Egyszersmind megemlítem, miszerint ezután állandóan raktáron fogom tartani a **szőnyeg-, függöny- és ágytakaró-cikkeket** is.

Kérem a nagyközönség szives pártfogását.

Illó tisztelettel :

THRÓR GYULA

női-, férfi- és kelengye-árúháza Eperjes, Fő-utca 69.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára : Budapest, V., Alkotmány-utca 12. Knecht E. John igazgató. Me Cormick **kévekötő-aratógépei és marokrakó aratógépei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva. Ez nem üres frázis, hanem tény!**

Összes gyártmányainkról szóló képes katalógusunkat kívánatra bérmentve küldjük.

Vezérképviselő: **LUCHS EDE ÉS TÁRSA**, Eperjesen.

NEUMANN M.

CSÁSZ. ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ

KASSA
FŐ-UTCZA 27.
FÉRFI-FIU-ÉS LEÁNYKA-
RUHÁK-TELEPÉNEK

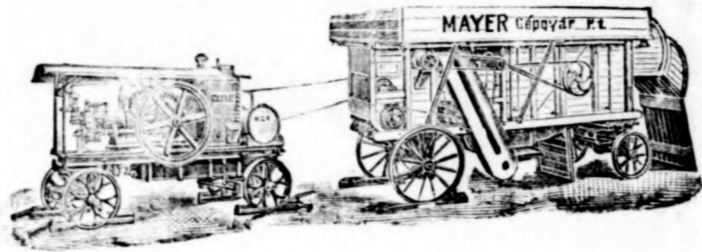
**TAVASZI NAGY
ÁRJEGYZÉKE
MEGJELENT.**

KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Hazai gyártmány!

Kitünő munka!

MAYER vas- és fémöntöde részvénytársaság
GÉPGYÁR SZOMBATHELY-BUDAPEST,
VI. kerület, VÁCZI-KÖRÚT 61. szám.

Benzinlokomobil - eséplő - szerelvények.
Stabil-benzinmotorok.
Szívógázmotorok faszén-, koks- és
antraczit-fűtésre, 120 HP-ig.
Malomépítéset.
Szab. hydr. borsajtók, olajprések és
mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve.

Jégeladás

egész nyáron át úgy a fő-utcái, mint a flórián-utcái üzleteimben, a nap bármely szakában.

Betegek számára éjjel is, de csakis a flórián-utcái üzletemben.

Mihalidesz Lajos.

Az 1862. évben alapított
üveg-, porcellán
fémáru-üzlet legelő-
nyösebb feltételek alatt

eladó.

Addig is minden áru a legolcsóbban és gyáriáron alul is el lesz árúsítva

WERTHER J.-nál, Eperjes.

Egy fiatal fűszer-segéd

azonnal felvétetik Kassevits Jánosnál, Kiszében.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közhívné, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy önozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

BUIZÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasúti állomás, posta, távirtda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsik Budapest nyugati pályaudvarról. Idény: május 15-től szeptember 15-ig.

Speciális gyógyfürdő szivbetegek részére, női bajoknál, hólyag- és vesebajoknál, kő- és fővénybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápókór, vérszegénység, görbület- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas és szénsavas vasas források. Prospektust kívánatra küld a FÜRDŐGAZGATÓSÁG.

MUSCHONG-BUIZÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak azonnal bármilyen mennyiségű természetes, vegyileg legtisztább, folyékony szénsavat

a világhírű buizásfürdői szénsavforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgőnycím: MUSCHONG, BUIZÁSFÜRDŐ. Interurban-telefon 18. sz.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívné, oszónál és meghűléseknek, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevételekor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétküldés.

Köhögés.

A ki az egészségét szereti: óvja azt!

5245 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik a :: ::

KAISER-féle

MELL-KARAMELLÁK

pompás ízű malátakivonatának segítő, eredményt hozó hatásáról.

Orvosilag megvizsgálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut, elnyálkásodás, torokhurut, görcs- és hőkhurut ellen.

Csomagok ára 20 és 40 fillér, doboz 80 fillér.

Kapható:

SCHOLZE ALFRÉD

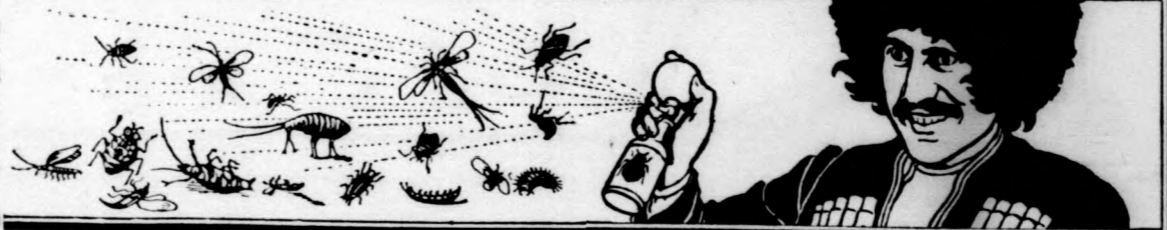
czukrászdája- s kávéházában és

LEFKOVITS EMIL

kereskedésében EPERJESÉN.

Zacherlint

Hogy az ilyen csempészésektől, melyek utóbbi időben meglehetősen hasonló üvegekben előfordulnak, magunkat megóvjuk, ügyeljünk legügyelmesebben a „Zacherlint” névre.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

E

Előfizetési negyedévi Hirdetési díj: Ha...

A történel

Berzevicz démia elnöke... az év m... mélyreható... és politikai... czolgatta, h... nemzedék e... emlékei iránt... a kinek ped... becsülnie ho... épületeit, cs... törődik eleg... való tisztelet... sadalmi moz... elnökének e... pesszimizstik... tények azt m... az kénytelen... nálni. A lén... Berzeviczyny... ezt a bírál... világgá, min... megfutott pá... kiváló pozic... eseményeket... ségkivül gon... embert. A r... nak szinte i... velünk is a... való ragaszl... tettünk az... közásunkbó

AZ «EP

A pogán

Valóban, mokban talál maga az örö ságánál togy monumentális más-más épü benyomását illesztésének, revsége évsz A midőn művészei fol római épület halottaiból f szavai, a mel hogy ezer év S beigaz

Egy e ENERGMely